

De cura morbi gallici per lignum guaycanum, libellus / [Nicolaus Pol].

Contributors

Pol, Nicolaus, approximately 1470-1532.

Publication/Creation

[Venice] : [G. Paduano & V. Ruffinelli], [1535]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/dadde4rv>

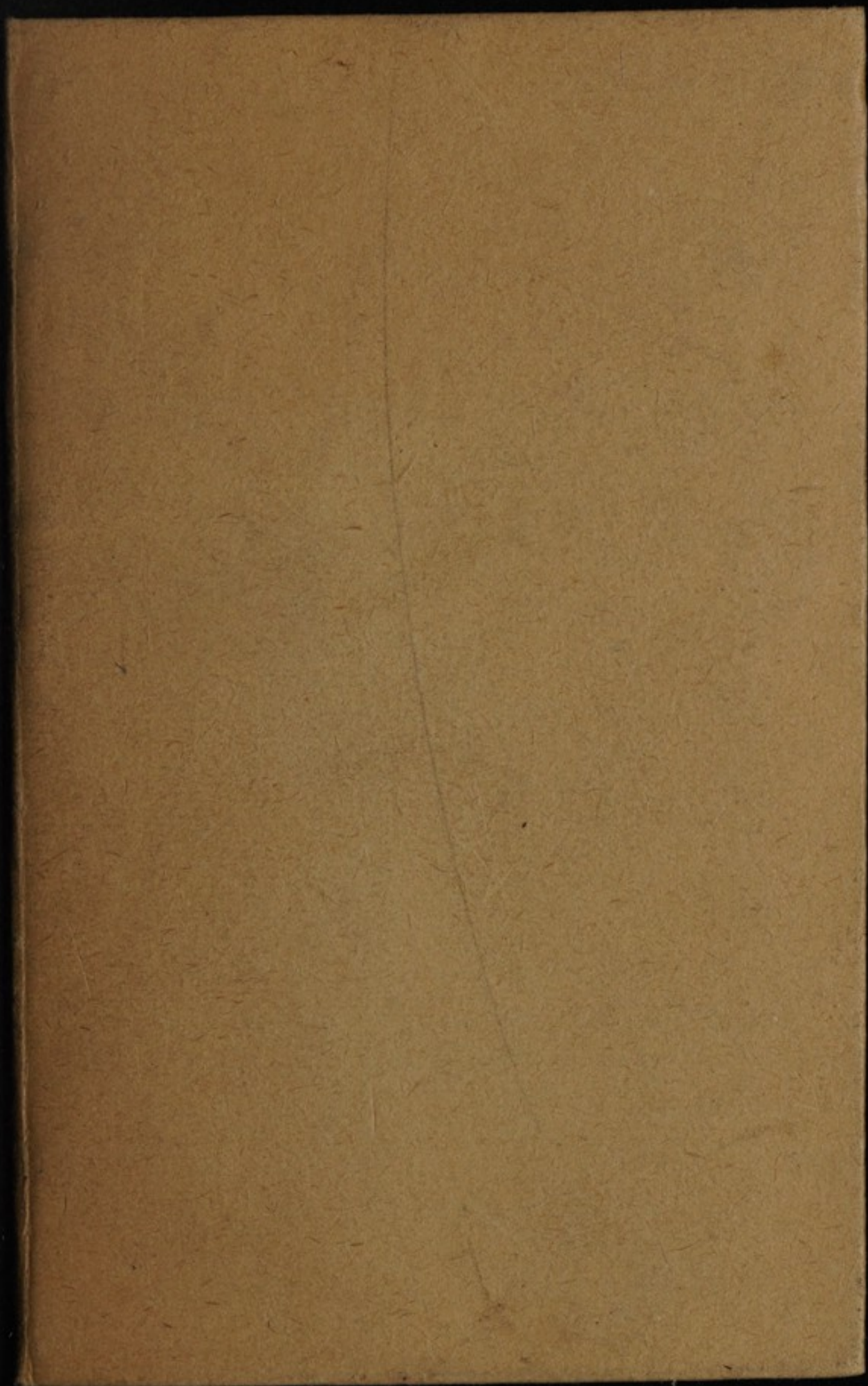
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

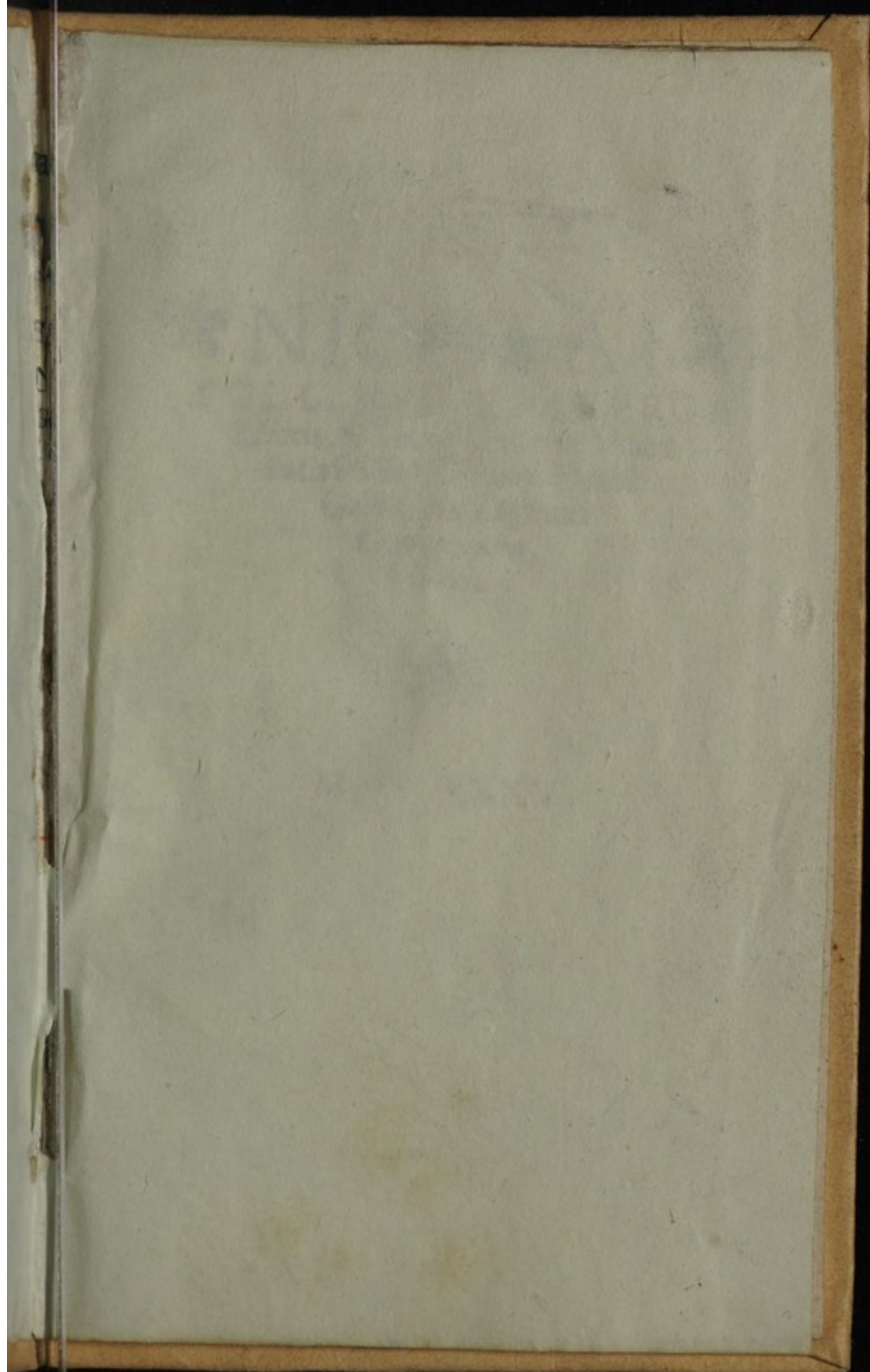

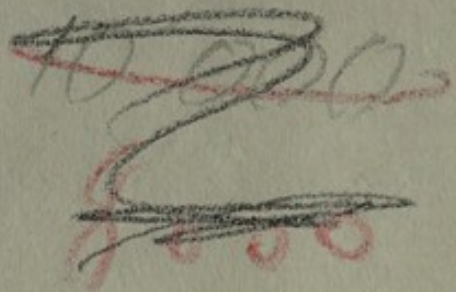
... (faint, illegible handwriting) ...

~~L 8000, =~~

~~46 / 5000~~

5141/A

Modocchini, Cat. XII item 392
(1956)

Venice? 1535

—
NICOLAI
POLL. MEDICINÆ PRO-
fessoris, & Sacræ Cæsareæ Maie-
statis Phisici, De cura Morbi
Gallici per Lignum
Guaycanum,
Libellus.

M D XXXV.

De modo præparationis ægroti ad curationem
per lignum. Cap. I.

De dietandis Alemanis, aliter q̃ Indis, aut Hispani-
nis. Cap. II.

De obseruandis in tempore, quo summitur aqua li-
gni. Cap. III.

De cibis conuenientibus durãte cura, Cap. IIII.

De potu conuenienti. Cap. V.

De modo soluendi ventrem ægri cum constipatus
fuerit. Cap. VI.

De præparatione decoctiõis ligni Guaycani. C. VII.

De inæqualitate tēporis curationis. Cap. VIII.

De assumptione ligni Guaycani s̃m modum ex Hi-
spania allacum, Cap. vnicum.

AD REVEREN

DISSIMVM, AC ILLVSTRIS

simum Principem, & Dominum Dominū

Mattheū. S. Romanę ecclesię Car

dinalem Gurcen. ac Metropo

litaniū Ecclesię Saltem

Burgen. coadiutorē

dignissimum.

PRAEFATIO NICOLAI POLL.

Medicinę professoris, & sacre cęsa

reę Maiestatis Phisici.

Ecensiti fuere Excellentissime ac Illustrissimę Princeps in dietarū descriptionum principiis q̄ pluri mi ex Hispaniarum tū primariis tum plebeis haud mediocris qdē existimationis, q̄a nimirū ppter eorum abominabilem deformationem quā incurrerant per dicti Gallici morbi tabificam deturpationem ab omnibus fere pro deplo ratis habebatur, vbi in quibusdam nulla alia Medicinarum, & si innumeris utebatur aliquid efficere potuerat in aliis vero desperationis causa nihil medicinarū applicatū fuerat, quorū omniū per Guayacanum lignū curatio quasi pro miraculo ab oībus habita fuit, hæc enim vno quasi & eodem tempore tria fere hominū millia ad bonā valetudinē reduxe rat, qui post conualescentiā sibi ipsis renati videbā tur, nedū pristinæ innatęq; cōplexioni restituti quā ob rem cū huiusmodi curationē scribere eāq; D. T. tanq̄ mee in illā obseruantie certissimū testimoniū mittere decreuerim omissis oībus q̄ mihi supflua videbatur quonā pacto septētrionalis corpora per

NICOLAI POLL.

lignū Guaiacū curētur breuiter ptractabo ipsos tñ
hyspanos, vñ medicina hęc primū pfecta ē imitatus
qui quidē nō ex cognitione causę morbi, sed ab ex-
perientia eam sibi ex India delatā receperunt, quā
nos similiter certā credētes cū Hispanorū regiones,
corpora cōplexiones &c. ab his quę Indorū, & Ale-
manorū, ac ipsorū etiā Hispanorū sunt differre cō-
pertum sit, pro corporibus Alemanorū sanādis pro-
portione veluti quadā trāsumere pro ingenio nō-
stro Deo auxiliante conabimur.

De pparatiōe egroti ad curationē p lignū. C. I.

IN primis igit qui ab hoc morbo exitioso liberari
percupiuerint, et quātū vis male per ipsum detur-
pati fuerint, purgari debēt ab humoribus peccāti-
bus, pmissis tñ (si opus fuerit) digestiuis appropria-
tis iuxta Medici periti consiliū, q quidē Medicus in
primis virtutis robur mēbrorū, pncipaliū opationē
cōplexionis innatę ab acq̃sita distātiā, & ipsius hu-
moris abūdātis, peccātisq̃, qualitātē, bñ pēsitauerit
quis ēt dixerō aliquos iueniri, q ad tātā, imo ad ex-
tremā resolutionē reducti sunt, vt in eis nullus for-
tassis humor purgari queat, nisi ille q p lignū Guay-
canū educi solet, & talibus nō vī cōpetere euacua-
tio, certas p̃tereā ponere descriptiōes digerēdi pur-
gādiq̃, quēlibet humorē, sup̃uacaneū existimo, tum
quia egrotus vel puer, vel iuuenis aut senex, vir vel
mulier est tñ q̃a regionis cōsuetudo, pprietas indiui-
dua, &c. quę sapiēs medicus nouit modū diuertifi-
cant digerēdi, purgādi, atq̃ dietādi. Insup̃ aduertē-
dū ē, in quo ēt plurimi Medicorū cōueniunt dictū
morbū fomētū suū hīe a fleg. falso innaturali, necnō
melācholico humore, quare nō incōgruum iudico,
imo necessariū, huiusmodi humorū rationē habere
vna cum aliis humoribus purgandis.

DE CVRA MORBI GALLICI.

De dietandis Alemanis, aliter q̄ Indis, ant
Hispanis. Cap. II.

Observare oportet volētē curari a p̄dicto morbo in custodiēda dieta supradictas cōditiones, vt sexū etatē, regionē, cōsuetudinē, & similia, aliter, n. dietandi in virtute debili, q̄ forti aliter in egritudine acuta, q̄ in cronica, aliter in assuetis vtī cibo pauco, q̄ nō assuetis, aliter in adolescentia, q̄ in senectute, aliter in regionibus frigi. q̄ in cal. & aliis id genus, id qd̄ sit, aut ppter corporū, aut ppter cōplexionū, aut pp morborū diuersitatē. Indi. n. hñtes regiones calidissimas tenui diete & subtili, assueti sunt tēpore sanitatis, & iō tenuissima dieta aliquñ in egritudinibus suis vtūtur, quāuis ēt nimis tenui respectu degētū in Europa, quēadmodū in eorū curationibus cōscriptis videri pōt. Has igit̄ tenues dietas in corporibus Alemanorū non laudamus, tū pp operationes naturales, corporaq; robustiora, tū ēt propter climata frigidiora, cōsuetudines pprietas, & similia. Verū expiētia taliū, & q̄ sequūtur ī corporib⁹ Alemanorū verificabūt apud oēs honestos, & maxime doctos medicine professores, qbus vt veritatis amatoribus ea moderari, & buatenus illis cōscientia dictauerit, hāc nostrā lucubrationē augere vel minuerē, liceat.

De obseruandis in tempore quo sumitur
aqua ligni. Cap. III.

Examinatis diligenti studio cōditionibus, quas omnino pro fundamēto, & regula, n̄ræ digressionis ab Hispanorū dieta statuiamus, & æger (vt supradictū ē) purgatus fuerit, aut nō purgatus, si minus idiguerit, sequēti post purgationē die pars quarta cibi, & potus, quē in sanitate sūmere cōsueuerat subtrahat, tertia die dimidiū, quarta die ptes

Non ē cō
ultū, vt
foimial
cētia ali
mēti, cū
potissi
mū hui⁹
cura con
sistat ī vi
ctus mo
deratiōe,
& quæra
mus enī
virtutis,
cōserua
tionem,
quæ ī nō
dica nu
tritiōe fē
teste Ga
le. prim a
Aphorif.

Immo se tres aut plus minusue sibi iudiciū astātis Medici nō
 quēti sta negligentis illā Hippocraticā monitionē, tenues, &
 tim a pur certe dietę sunt fallaces &c. eadē quarta die aut se
 gatione quenti mane ante diē sūmere incipiat potum ligni
 die, tunc Guaycani, de quo infra, maneatq; in lecto cooptus
 enim vi, & supdormiat, & cū sudare inceperit, cōseruet se in
 scera mū, sudore ab aere extraneo, & cū pano cal. lineo semp
 da sunt, interim sudorē abstergat, patiaturq; illū, donec vir
 nec timē, tus tolleret, sufficiat tñ in primis diebus p duas, aut
 da est vir tres horas, deinde innouet lintheamina, maneatq;
 tutis re, in lecto vsq; ad horā prādiū, aut si vult, surgat, ma
 solutiōe, nendo tamē semp in stufa vulgo dicta aut in alio lo
 cū qa die co tepido, potius q̄ cal. die noctuq; se custodiendo
 ta, q̄ pul, ab aere frig. aut ventoso, atq; calore superfluo, ne
 lus panis sitī nimia incēdat, hora. x. vel. xi. sūmat in prādium,
 pasulæ, parrē dūtaxat tertiā, aut quartā cibi, vt supra dictū
 cōcedun, est, ita vt semper cū multa fame surgat a mēsa, sitq;
 tur, satis in mēsa contentus vno ferculo, & rarissime duobus,
 est ad vir potius. n. cibi quātitas fugiēda ē in hac curatione, q̄
 tutis con, qualitas, cæteris pibus. ¶ Neq; primis nouē diebus,
 seruatio, aut. xii. aliqd dādū est de carnibus, nisi debilitas vir
 nē, tū qa tutis postulauerit, tunc enim detur caro, aut succus
 decoctio, eius, vt Mtdico videbit, hora. v. vespere cēnet, sitq;
 ipsa vi ē, cēna minor prādio, & cibus facilioris digestionis, a
 hēt cōfor, cena ad. iiii. horas digesto cibo iterū sūmat potū di
 tandi, vt cū ligni, quēadmodum mane fecit, & meminerit, q̄
 clara exp, utrobique potus semp sūmat cal. deinde vadat in le
 iētia do, ctū, & dormiat, non tñ adeo coopiat, vt sudet, ne
 cet. sōnus impediatur, si vero sudor sua sponte fluxerit,
 Si tñ vir, patiat, qm id forte a sagaci sit natura, mane reuer
 tustolle, tať ad potū, & cetera omnia seruādo ordinē sudādi,
 retcōten, abstergēdi, pseruādi se ab aere, & ceteris oibus su
 t' sit pri, pradictis, & hoc reiteret singulis dieb' vsq; ad. viii.
 mis. ix. vel. ix. vel. x. dies, vt videbit nō exeundo domū, neq;
 dieb'. ii. abstergēdi, pseruādi se ab aere, & ceteris oibus su
 vsq; ad. iiii. pradictis, & hoc reiteret singulis dieb' vsq; ad. viii.
 vnc. pās, vel. ix. vel. x. dies, vt videbit nō exeundo domū, neq;
 biscotti, vel. ix. vel. x. dies, vt videbit nō exeundo domū, neq;
 cū vnc. i.

DE CVRA MORBI CALLICI.

exponēdo se aeri frig. aut calori nociuo, neq; iterim
 augēdus est cibus. Expletis vero supradictis diebus
 pluribus ēt, vel paucioribus pro modo viriū sequē
 tibus aliis. x. augeatur cibus parūper, deinde aliis. x.
 diebus vsq; ad. xxx. auctior ēt administret, & sic de
 incept vsq; in finem curationis, etiam si pluribus q̃
 xxx. vel. xl. diebus durauerit, quod cognosces ex ve
 hemētia, & malignitate morbi, si vero nō tādū mor
 bus pdurauerit, vt fieri solet, cū recēs est, aut ægro
 tus nondū a morbo nimīū molestatur, tūc similiter
 dietim, & proportionē seruata, velocius, tardiusue
 pro morbi vehemētia, & iuriū robore cibus erit au
 gendus, hoc itē obseruādū est de aere, ne ei subito se
 exponat frig. vel cal. nimīum, sed paulatim vt dictū
 est de dieta, potū vero ligni sine intermissiōe sūmar
 vtq; in fine curationis, nisi cōstipatus fuerit, aut alīs
 purgari oportuerit, de quo infra dicemus. Post si
 nē primorū dierū aere existēte tēperate cal. atq; ge
 to, poterit aliqñ exire domū, & post parū temporis
 iterū redire aeri vero frig. aut vëtofo, nequaquā p to
 tum tēpus curationis se exponat, abstineat penitus
 interim a coitu, ēt ad duos vsq; mēses post perfectā
 curationē, quæratq; voluptates, & gaudia honesta
 fugiat iram, tristitiā, solitudinē, & similia vñ bonū
 erit apud se cōtinue aliquē hīe ex caris suis, vtputa
 liberos, affīnes, cognatos, muscos, & id genus alios
 vtaturq; per aliquot mēses bona, & cōueniēti dieta
 caueat semp a facietate nauseatiua, a potu vini sup
 fluo, a pisciū vsu, & rerū generantiū fleg. salsum, aut
 melan. vt sunt carnes antiq; salitē, pisces, iridē saliti
 porcine carnes, & auiū de gentiū in aquis, qm̄ ea ad
 recidiuā disponūt, procurret ēt singulis diebus hīe
 beneficiū vētris, quod si natura fieri negt, fiat arte,
 vt inferius dicemus, interdū nequaquā dormiat, & iō

passul
 inprād
 serove
 passuli
 ne pan
 aut cu
 modici
 lo pāis
 vero dē
 litas aff
 erit, eda
 in prādi
 paruulū
 pullum

imo ne
 a potu p
 xv. die.
 cū enim
 toti⁹ coi
 poris p
 i sint ap
 ti quacu
 q; leui c
 pōt con
 tingere
 lesio.

conādum est semper habere sodales apud se, quem
admodum Alemanni faciunt tempore flebothomiæ.

De cibis cōueniētibus durāte curatiōe. Cap. III.

Restat vt cibos, & potus, enumerē, quibus nutriē
di sunt per tēpus curationis, sunt igitur cōue
niētes carnes aīaliū oīs speciei aptæ humano
esui, itē volatiliū, pter degentiū in aq̄s, vt sunt pulli,
capones, gallinæ iuuenes & similia, quæ omnia vel
assa, vel elissa, pparari possunt, habita tñrōne adpe
titus patiētis. Itē oua tremula, aut ex cortice sorbi
lia: vūc passæ: pruna passa: auenata: ordeata: cicho
rium: spinachia: betæ: caules romane, similiter rapæ:
si conuenire possunt: si vero ex aliquibus p̄dictis ci
bis fastidiū: aut nausea: subsequatur: corrigantur cū
tollēte fastidium: sicut in carnibus cū succis malorū
granatorū: muzorū: arātorū: succo acetosæ: & simi
libus. Et pro plebeis est acetum bene saporosum:
hec enim prohibere solent putrefactionē cibi in sto
macho: & maxime si ex carnibus fuerit: alios cibos
quoscuq; p̄dictis oppositos durante ligni potione
ommittāt: nisi indiuidua proprietas: aut aliqua su
pradietarū cōditionū: aliud exposceret: vt si fuerit
mulier p̄gnās: id qđ iudicio Medici astātis reliquo.

De potu conuenienti. Cap. V.

Potus ipsorū per tēpus curationis ē multiplex:
primus sūmatur lignū quod remāsit post deco
ctionē: & colationē primā: & supponatur lib.
xii. aquæ simplicis: & bulliāt ad consumptionē me
dietatis: mox coletur: & colatū reseruet in potū cū
aliis cibis sūmendū aut inter eos: si adsit necessitas
bibendi, hic potus est principalis: & omnino obser
uādus durāte curatione fm quosdā: quē similiter cō
mendo: si aliud quodpiā non impediuerit: quare &
alios supaddidi potus pp Alemanorū diuersitatē:

DE CVRA MORBI GALLICI.

scds, bulliat in aqua simplici anisum: aut marathrū:
cū modico cinamomi: tertius bulliat mastix: & pa-
rum galāgæ: similiter in aqua simplici: quartus & ē
potus: qui tñ debilioribus: aut assuetis: conceditur:
bibat vinū clarū: albū: odoriferū: limphatū cū aqua
simplici: hic potus potest cōcedi post. x. aut. xii. dies
durāre ēt sumptione aquæ ligni vsq; in finē. ¶ Quin-
tus bibat aquā simplicē: electā: & nulla mala quali-
tate infectā: in qua remolita sit mica pabis: & illā
concedimus istis: qui sentiunt rugitū: & lōgā ciborū
veluti fluctuationē: in stomacho ppter vsum aqua-
rum decoctarū: sicut per expientia nouimus: quod
in eis ideo contingit: quia cum bonæ aque decoquū-
tur: redduntur aptiores corruptioni: quod nō eue-
nit aquis malis: vt cottidie expiuntur: qui pparant
ceruicias: qm aquæ malæ per decoctionē fiunt me-
liores: & hoc innuit Auic. tertia primi in cap. de re-
gimine aquæ: & vini: sic inquit: & aquæ quidem
electionem iā demonstrauius, & similiter emen-
dationem eius: ex ea quæ mala est: vbi expresse in-
sinuat: tñ malorū aquarū esse emendationem: non
electarum: similiter in scda primi cap. de dispositio-
nibus aquarum: vbi tñ aquas malas docet rectifica-
re: & nullibi bonas per totum cap. Hæc autem hac
tñ de causa adduximus: qā quidā ex modernis sibi
persuadent omnē aquā crudā esse: & per consequēs
decoquendā quasi omnes aquæ indigeant rectifica-
tione: aut maturatione: cum tñ cruditas nō nisi ve-
getatis insit: e: quibus minime est aqua: cum sit ele-
mentū simplex non nutriens: sed tñ nutrimentū pe-
netrare faciens: & substātiā eius rectificās: quē ad-
modum ponit Auic. scda primi cap. nunc allegato.

De modo soluendi ventrem ægri cum consti-
patus fuerit. Cap. VI.

Illud tñq
venenū
fugiendū
est, ne aq
simplex
potet, qā
pori sunt
apti, & fri-
gus tā ac-
tuale, q
potēiale
ad icura-
bilē toti⁹
corpi la-
sum per-
ducere
posset.

NICOLAI POLL.

In paucis

caliquid opa

tnr huius

modipul

uis, & in

consulti

ē, uti sup

positori

is, & leui

bus cliste

ribus, &

oio iterū

purgari

oportet

postq̄per

xv. dies

potū sū

plerit, &

iterū post

finē pot

iuxta iu

dicium

Medici

astantis.

CAeterum sumptio dictæ aquæ solet q̄pluri
mis inducere stipticitatē ventris puta in. viii.
vel. x. diebus: aut etiā in. xv. & tunc ventris so
lutio hoc modo procurāda est. Omittat patiens
bibere vno vel duobus diebus: & loco aquæ: suaq̄
hora: sūmat puluerem dicti ligni Guaycani p̄parati
hoc modo: accipiat Guaycanū: & teratur bene:
quousq̄ in puluerem redigatur qui excribretur sub
tiliter, atq̄ ex hoc puluere capiat æger in aurora
pōdus vnus ducati cum dimidio: & dissoluat mo
dica aqua decoctiōis anisi: bibatq̄ cal. deinde quie
scat: non dormiendo: neq̄ sudādo in loco tempera
te cal. & tardetur cibus ad. v. vel. vi. horas sūmat ēt
dictum puluerem: si opus fuerit tertia die: nā om
nino purgabit: ego in corporibus Alemanorū darē
pondus duorū ducatorū habita ratione cōditionū
supradictarum: puta virtutis: cōsuetudinis: regio
nis: &c. & in sūmēdo hunc puluerē nullā dicunt esse
difficultatē: neq̄ pericula. Si vero acciderit aliquē
ægrū hoc modo non posse laxari: recurrendum erit
ad enemata: & medicinas lenitiuas: aut etiā euacua
tiuas humorū s̄m consilium Medici astātis. His de
mum peractis redeundum est ad potionē ligni, su
dore: &c. si necessarium fuerit: & hoc faciat vsq̄ ad
perfectā curationem quē si prolōgata fuerit: & ite
rum constipatus est: post certos dies purgādus: aut
leniendus: erit iterum: modo & ordine supradictis
tempore tamen purgationis nequaquā imutet dietā.

De præparatione decoctionis ligni

Guaycani. Cap. VII.

NVnc ad præparationem decoctionis venien
dum est: accipiat igitur in nomine Iesu salua
toris nostri ligni Guaycani: quod sanctum
plurimi Hispanorum cognomināt: nigre aut croce

DE CVRA MORBI GALLICI.

tincti lib. i. & cōminuatur in frustula minima, quātū Lima
let at
 possibile fuerit, & in vase mūdo posito superinfundatur
 aq̄e simplicis, & electe lib. xii. & bulliant le-
 cto igne, quousq; consumpta fuerit medietas, ita. n.
 sufficit pro mediocriter infectis, pro multum vero
 infectis bulliat ad consumptionē duarū partiū, aut
 plus etiam, si extreme infectus fuerit, nā quāto plus
 in decoctione cōsumitur, tante fortior operatio
 est, seruata igit mediocritate decoquendi, vt supra
 dictū est, & colata aqua, reuanebunt. xii. doses pro
 sex diebus cōtinuis, cū dosis eius decoctionis sit lib.
 media, vnde oportet singulis sex diebus nouā deco-
 ctionem fieri, & procedere modo, & ordine p̄dictis,
 iterū vero dum decoquitur, spuma quē supernatat,
 colligatur, & in vase mundo seruetur exsicceaturq;
 nam in puluerē redacta, & vlceribus, quæ in morbo
 Gallico fieri solent, superposita est mirabilis, in cō-
 solidandis illis, lignū autē, qd post colaturā, aut ex-
 pressionē remanserit, seruetur, nā cum penuria ligni
 fuerit, tūc lib. vñc talis ligni addatur lib. media ligni
 recentis, & fiat decoctio cū tanta quantitate aquæ
 quātā prius diximus coquēdo ea quousq; medietas
 aquæ sit cōsumpta, deinde sūmatur decoctio, quē ad
 modū superior, quæ pro rei necessitate idem quasi
 operabitur. Est p̄terea alius modus p̄parationis di-
 cti ligni per modū siruppi, quo similē efficaciam, quā
 decoctio habet, plurimi Hispanorū experti sunt, cu-
 ius p̄paratio talis est, sūmatur ex Guaycani ligni
 redacti in frustula minutissima, vt supra lib. i. & sup-
 fundatur aquæ simplicis electe lib. vi. & bulliat ad
 cōsumptionē duarū partiū, postea coletur cum ex-
 pressionē, deinde accipiatur mellis boni lib. i. aquæ
 fontis, siue simplicis lib. vna cum dimidia & coquā-
 tur simul, & semper despumetur, quousq; aqua eua-

NICOLAI POLL.

porata fuerit, hoc mel deinceps ita despumatū po-
natur simul cum decoctionē iam seruata bene mo-
uendo simul cum spatula lignea, quousq; veniat ad
uodum sirupi cuius erunt sūmende. 3. iiii. vel. v. in
mane, & totidem in nocte post horas quatuor a ce-
na, & operabitur idem quod decoctio supradicta,
operatur autem magis per vrinam & egestionem,
q̄ per sudorem, si vero quis voluerit, vt per sudorē
magis operetur, accipiat de sirupo. 3. ii. vel. vii. fm
egroti virtutem, vt Hispani dicunt se esse exptos.

De inæqualitate temporis curationis. Cap. VIII.

TEmpus curationis morbi Gallici per Guay-
canum valde inæquale, & diuersum est, nā vt
experti referunt ex India venientes, Indi ple-
bei multum etiam infecti in. x. diebus plus vno die,
aut minus, curā perficiunt seruantes dietam tenuis-
simam, nobiliores vero, & reguli, curam perficiunt
in vna lunatione seruantes etiam tenuem dietā, li-
centiorem tamen plebea, Hispani autem curantur
aliquando. xv. diebus, aliquando. xx. aliquādo. xxx.
aliquando. xl. pauci tamen prolongarunt curam ad
lx. dies, causam huius inæqualitatis non iudico esse
aliam, nisi vel fortitudinem morbi, vel debilitatem
virtutis membrorum principalium non potentis tā
facile actuare medicinam ligni, aut simile quid, pu-
ta iram, aut tristitiam, quā profecto extreme per-
niciosam in huiusmodi morbo homini esse experiē-
tia ipsa rerū magistra comprobauit, vnde conclus-
dendum erit eousq; ministrandam esse medicinam
quousq; eger viderit se sanū euasisse, sunt enim mul-
ta Alemanorum corpora adeo per argentum viuū,
siue aliud malum regimen, destructa, vt illa parum,
aut nihil in eis operari possit, quare meo iudicio, et
non sine fructu ægri, medico astanti, & fideli, rem

DE CVRA MORBI GALLICI.

omnem puto esse cōmittendam. ¶ Habet igitur Serenissime Princeps Reuerēdissima. D. T. regimen curationis morbi Gallici ex multiplici Hispanorū experto regimine in vnū redactum, atq; eo modo immutatum, quo mea snia veteres Medicos imitādo iudicabam Alem. prodesse, atq; toti fere Euroꝝ pꝛ in quo quāuis stillus ipse scaber sit, & tanto Principe minime dignus humanitas tamen & sapientia eiusdem clementis, ac pientissimi Principis excusabunt illum, atq; defendent, quē Deus omnipotens tueatur, ac valere iubeat, in eo qui omnium valor, reparatorq; existit, cui quoq; me meaq; omnia subdo, atq; cōmendo. xix. Decembris. M. D. XVII.

Finis Libelli de Morbo Gallico. Nicolai
Poll. Medicinæ professoris.

NICOLAI POLL.

De assumptione ligni Guaycani fm modū ex
Hispania allatum. Cap. vnicum.

Accipe lignum Guaycanum, atq; illud ita rade
vt ex eius minutissimis rasuris impleatur cya-
thi duo, quas deinceps rasuras pone in olla
noua cum, xv. cyathis aquæ, & fac vt bulliant quo-
usq; consumentur tres aquę partem reliquum vero
postquā fuerit refrigeratum, coletur, & ex hoc bibe
vnum cyathum mane, alium in meridie, & alium in
nocte, & caue a frigore, ac ab aere, nec egredere les-
ctum præterea ægrotans tenui dieta debet vti nec
aliud comedere, q̃ panem biscoctum, pruna passa,
vel vuas passas, nec bibere vinum, nec aquam, q̃ si
a siti vexaretur parum decoctionis supradictę, quę
propter malum saporem, quem habet auferet vo-
luntatē bibendi, itaq; patiens vtaf hoc regimine per
viii. vel. ix. dies post quos per. vi. vel. vii. dies sequē-
tes poterit comedere vitellum aliquem oui coctū
in aqua cū pauco sale, postea vero per. xx. aut. xxv.
dies succedentes comedat in prandio, & cena, quę
tempestiua sint, pullos paruos, sicq; agendo vlcera
etiam ad ipsa ossa profunda consolidabuntur & do-
lores tollentur, post sumptam autem aquam ligni
caueat a frigore, & a comestione rerum acrium, &
ciborum malorum, & in primis a coitu, nec bibat vi-
num aut aquam pura, sed vinum bene limphatum,
& cum hoc regimine bibendo dictam aquam, etiā
si per decennium vexatus fuisset patiens a morbo
Gallico, & haberet vlcera profundissima, euadet,
si forte autem vlcera non consolidetur per totum
tempus, quo sūmitur aqua non est timendum, quia
ita etiam post tempus sumptionis operatur virtu-
te sua, vt vlcera omnia consolidet. Sed notandum
est, huiusmodi decoctionem esse faciendam singu-

DE CVRA MORBI GALLICI.

his duobus vel tribus diebus, quia melius est, ut recens bibatur, purgat enim per secessum, vomitum, urinam, & sudorem, ut in Hispania expertum est.

Modus faciendi ceruosiam secundum Germanos.

Illustrissimus Carporum Princeps, D. Albertus Pius, dum Serenissimi Maximiliani apud Pontificem maximum orator esset, retulit mihi modum hunc seruari apud Germanos in facienda ceruosia: accipiunt ordeum, quem infundunt in aqua, quousque veniat ad crepaturam, postea exsiccant, deinde conterunt in molendino, ex quo ordeo accipiunt partem unam, partes tres, & mediam aquae, & simul faciunt bullire usque ad consumptionem tertiae partis, postea accipiunt mediam partem aquae decoctae, cui imponunt .xl. partem lupulorum, & unam partem ordei, & haec bulliunt, .iii. aut, .iiii. horis, deinde accipiunt aliam medietatem aquae decoctae, quem colant per ordeum dictum, postea comiscunt utraque medietatem aquae, & faciunt bullire ad consumptionem medietatis, & imponunt in vase ligneo magno, in quo iam sit decoctio tota, & in eo mittunt parum fermenti.

FINIS.

DE CARA MORALI GALICIA.

in hunc modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc

modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc

modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc

modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc

modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc

modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc

modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc

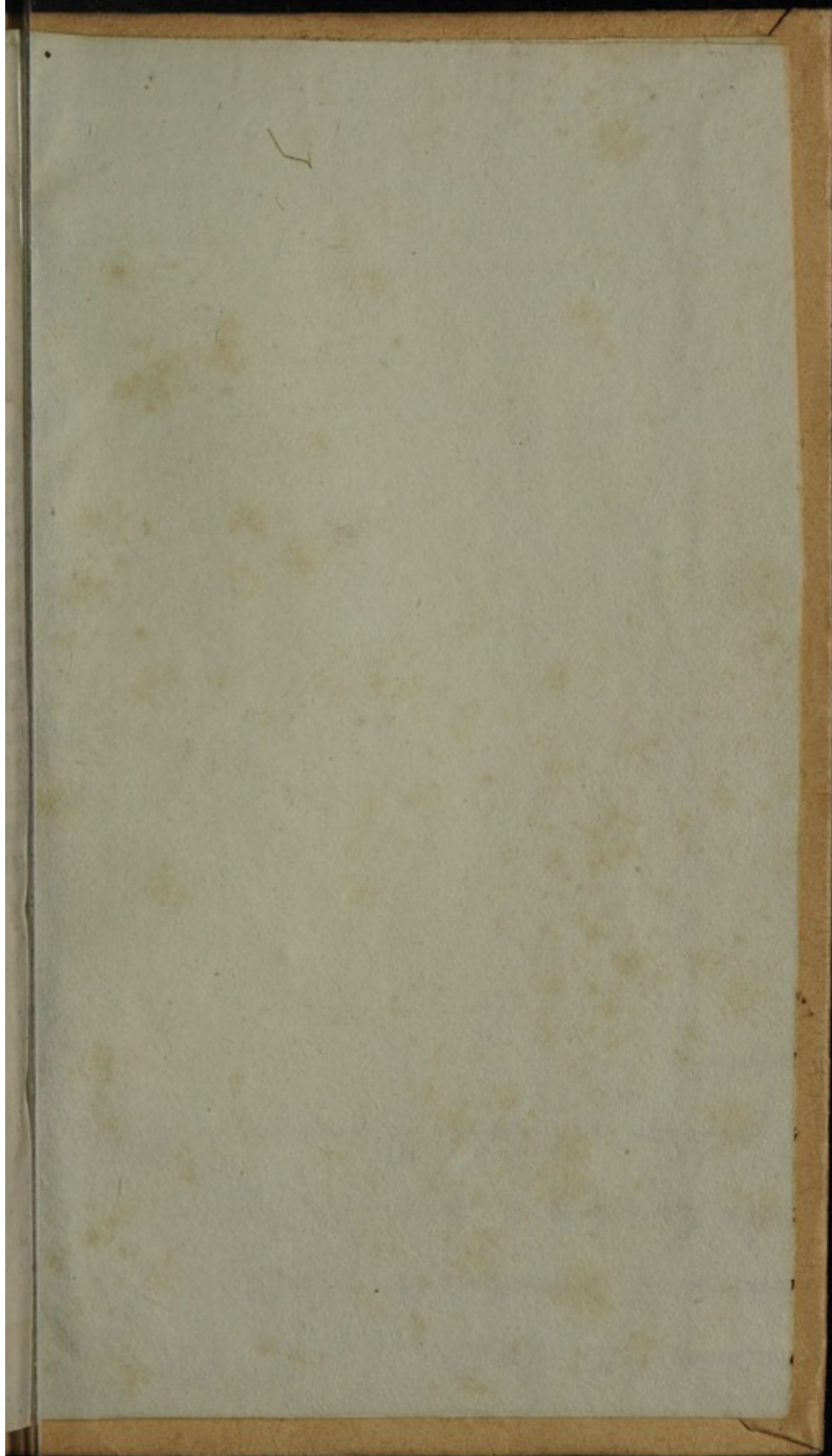
modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc

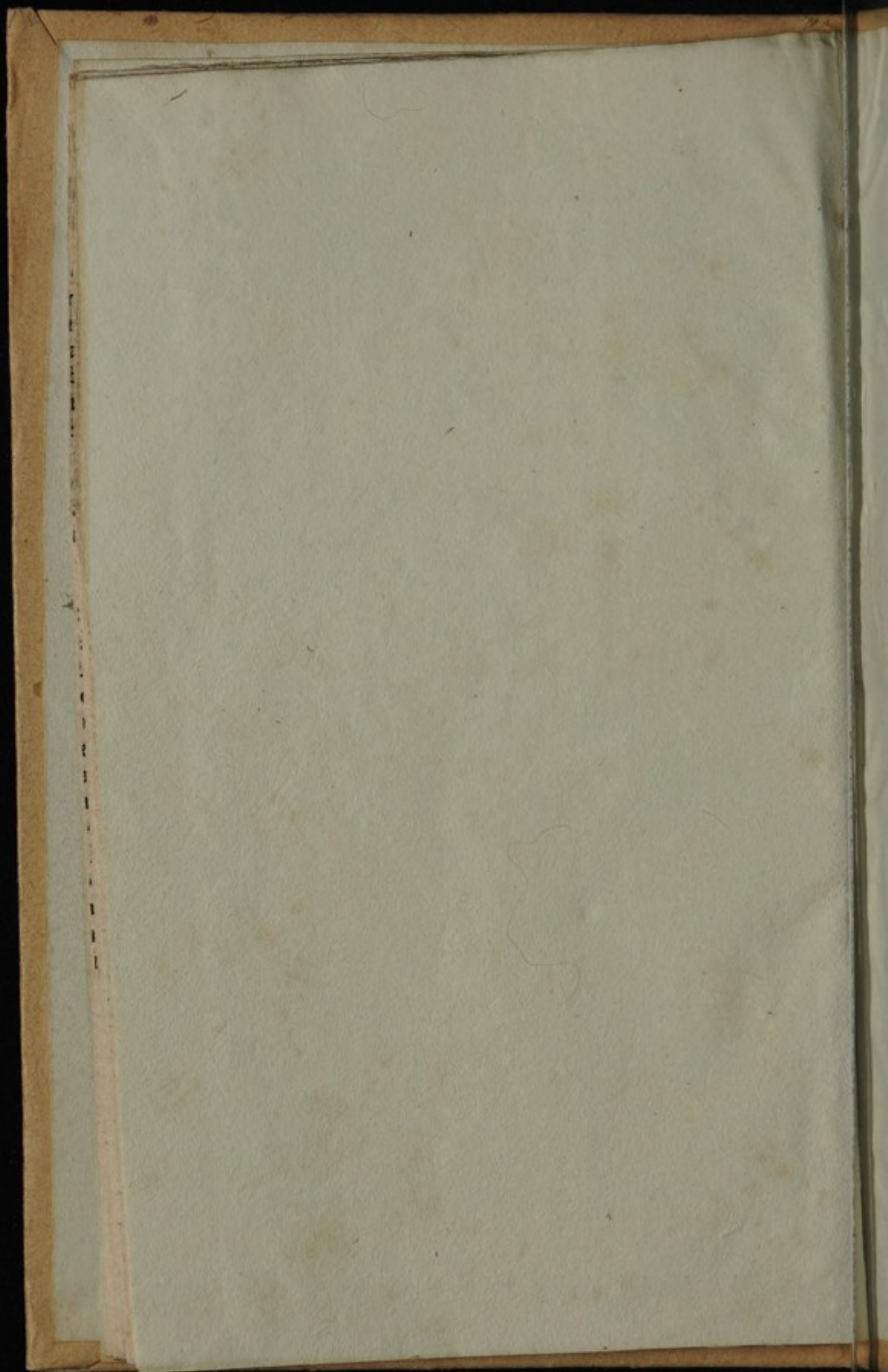
modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc

modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc

modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc

modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc
modum dicitur: quia in hunc

razione della Rocella, che ha dato luogo
memorabili dibattimenti giudiziari. Que-
sta ha vinto il suo principio che la
politica pe' fautori è una barba per
società.

